C/2024/7390

6.12.2024

Kokkuvõte komisjoni

9. juuni 2023. aasta otsusest

millega tunnistatakse koondumine siseturu ja EMP lepingu toimimisega kokkusobivaks

(Juhtum M.10433 – VIVENDI / LAGARDERE)

(teatavaks tehtud numbri C(2023) 3717 all)

(Ainult prantsuskeelne tekst on autentne)

(C/2024/7390)

Komisjon võttis 9. juunil 2023 vastavalt nõukogu 20. jaanuari 2004. aasta määrusele (EÜ) nr 139/2004 kontrolli kehtestamise kohta ettevõtjate koondumiste üle [1] **ja eriti selle artikli 8 lõikele 2 vastu otsuse ühinemist käsitleva juhtumi kohta. Otsuse mittekonfidentsiaalne täisversioon on prantsuse keeles kättesaadav konkurentsi peadirektoraadi veebisaidil aadressil** https://competition-cases.ec.europa.eu/search.

1. KOONDUMISE POOLED

(1) Otsuses on sätestatud, et Lagardère S.A. (edaspidi „**Lagardère**“ või „**sihtettevõtja**“, Prantsusmaa) täielik omandamine kontserni Vivendi S.E. (edaspidi „**Vivendi**“ või „**teatise esitaja**“, Prantsusmaa) poolt (edaspidi koos „**pooled**“) avaliku pakkumise teel (edaspidi „**tehing**“) on kokkusobiv siseturu ja EMP lepinguga vastavalt ühinemismääruse artikli 2 lõikele 2 ja artikli 8 lõikele 2 ning EMP lepingu artiklile 57.

(2) **Vivendi** on börsil noteeritud äriühing, mille registrijärgne asukoht on Prantsusmaal. Tal on ainukontroll Vivendi kontserni üle, mis tegutseb peamiselt järgmistes valdkondades: i) televisioon, ii) reklaamipindade ostuteenuste osutamine, iii) videomängud mobiilseadmetele, iv) ajakirjandus (eelkõige ajakirjad „Gala“ ja „Voici“), v) kirjastamine (kontserni Editis kaudu), vi) videosisu pakkumine ja majutamine internetis, vii) elavesitused ja viii) piletimüük. Vivendi kontserni üle on ainukontroll Bolloré’ kontsernil, kellele kuulub 29,5 % Vivendi kapitalist ja 29,7 % Vivendi hääleõigustest.

(3) **Lagardère** on börsil noteeritud äriühing, mille registrijärgne asukoht on Prantsusmaal. See on juhtiv äriühing Lagardère’i kontsernis, mis tegutseb peamiselt järgmistes valdkondades: i) kirjastamine (oma tütarettevõtja Lagardère Publishing kaudu, mille raames Hachette Livres tegeleb raamatute kirjastamisega), ii) reisiteenuste jaemüük, iii) audiovisuaalteenused, iv) ajakirjandus (eelkõige ajakiri „Paris Match“) ja meedia (sh reklaam), v) elavesitused ja meelelahutus ning vi) piletimüük. Lagardère’i ei kontrolli ükski aktsionär koondumiste kontrolli tähenduses.

2. TEHING

(4) 24. oktoobril 2022 sai Euroopa Komisjon (edaspidi „**komisjon**“) nõukogu määruse (EÜ) nr 139/2004 (edaspidi „**ühinemismäärus**“) artiklile 4 vastava teatise kavandatava koondumise kohta, mille raames ettevõtja Vivendi (Prantsusmaa) kavatseb omandada ainukontrolli ühinemismääruse artikli 3 lõike 1 punkti b tähenduses ettevõtja Lagardère (Prantsusmaa) üle avaliku pakkumise teel.

(5) Komisjon leidis 30. novembri 2022. aasta otsuses, et tehing tekitab tõsist kahtlust koondumise kokkusobivuses siseturuga, ja algatas ühinemismääruse artikli 6 lõike 1 punkti c kohase menetluse. 22. veebruaril 2023 saatis komisjon teatise esitajale vastuväited.

[1] ELT L 24, 29.1.2004, lk 1.

(6) 5. ja 12. aprillil 2023 esitas teatise esitaja vastavalt ühinemismääruse artikli 8 lõikele 2 kohustused komisjoni avastatud konkurentsiprobleemide lahendamiseks.

3. **PEAMISED TEHINGUGA SEOTUD TURUD**

(7) Ehkki tehing mõjutab mitut asjaomast turgu, väljendas komisjon muret seoses järgmiste toote- ja geograafiliste turgudega (edaspidi „**asjaomased turud**“):

Kirjastamissektor:

(a) prantsuskeelse kirjanduse avaldamise esmaõiguse omandamise turud, jaotatuna selle järgi, kas teose algkeel on prantsuse keel või võõrkeel ning kas teos kuulub üld- või noortekirjanduse kategooriasse, on geograafiliselt kõik ülemaailmsete mõõtmetega;

(b) prantsuskeelse pehmekaanelise üldkirjanduse teisese avaldamisõiguse omandamise turg, mis on geograafiliselt ülemaailmsete mõõtmetega;

(c) kolmandast isikust kirjastajate nimel turunduse teenuste turud, sõltuvalt edasimüüja liigist, ja kolmandatest isikutest kirjastajate nimel levitamise teenuste turg, millest igaühe geograafiline ulatus hõlmab Euroopa Liidu prantsuskeelset piirkonda, sealhulgas Prantsusmaad, Belgiat ja Luksemburgi; ning

(d) edasimüüjatele suunatud raamatumüügi turud, sõltuvalt edasimüüja liigist ja asjaomasest raamatukategooriast, millest igaühe geograafiline ulatus hõlmab Euroopa Liidu prantsuskeelset piirkonda, sealhulgas Prantsusmaad, Belgiat ja Luksemburgi (välja arvatud kooliõpikud, mille turg on riigisisene).

Ajakirjandussektor:

(e) riigisisese mõõtmega seltskonnaajakirjanduse lugejate turg, mis hõlmab kogu Prantsusmaa territooriumi.

4. **KONKURENTSIMÕJU HINDAMINE**

(8) Põhjalik uurimine kinnitas, et tehing avaldab asjaomastele turgudele mitut liiki horisontaalset mõju. Käesoleva dokumendi järgmistes punktides tehakse kokkuvõte komisjoni peamistest järeldustest.

4.1. **Kirjastussektor**

(9) Raamat järgib tavaliselt teekonda, mida nimetatakse „raamatuahelaks“ ja mis hõlmab enne lugejani jõudmist tavaliselt mitut osalejat, nimelt kirjastajat, turundajat, levitajat ja edasimüüjaid. Komisjoni uurimine näitas, et lisaks poolte paiknemisele raamatuahela igal tasandil on need erinevad lülid üksteisest suuresti sõltuvad ning seda dünaamikat tuleks konkurentsianalüüsis arvesse võtta.

4.1.1. *Tõhusa konkurentsi märkimisväärne takistamine, mis tuleneb horisontaalsest kooskõlastamata mõjust avaldamisõiguste omandamise ülemaailmsetel turgudel*

(10) Komisjoni tehtud uurimine näitab, et koondumise teel tekkival üksusel, kuhu koondatakse kirjastused Hachette ja Editis, on teoste puhul, mille originaalkeel on prantsuse keel või võõrkeel ja mis kuuluvad üld- või noortekirjanduse kategooriasse, prantsuskeelse kirjanduse avaldamise esmaõiguse omandamise turgudel märkimisväärne positsioon. Komisjoni analüüs näitas, et pärast tehingut on uuel üksusel konkurentide ees mitmeid konkurentsieeliseid, mis suurendavad tema atraktiivsust autorite jaoks tänu turundus- ja levitamissuutlikkusele, multimeediateenuste pakkumisele ja finantssuutlikkusele. Koondumisel tekkiva üksuse suutlikkus omandada kõige tasuvamate autorite esmaseid avaldamisõigusi avaldaks negatiivset mõju konkurentidest kirjastajatele, jättes nad ilma olulisest tuluallikast. Tehing ohustab kirjastajate tegevuse jätkusuutlikkust ja see tooks kaasa kirjastajate arvu vähenemise. Lisaks võimaldaks olulise konkurentsiteguri kõrvaldamine uuel üksusel kahjustada autoritele pakutavaid lepingutingimusi, sest turgudel ei oleks piisavalt sarnaseid alternatiive.

(11) Komisjoni analüüs näitas ka, et uuel üksusel oleks tugev ostujõud üldkirjanduse avaldamise teiseste õiguste omandamise turul. See ostujõud põhineb eelkõige pehmekaaneliste raamatute asendamatusel ning seda tugevdab finantssuutlikkus ja atraktiivsus, arvestades üksuse vertikaalset integratsiooni ja kuulumist kontserni. Seepärast on komisjonil kahtlusi, et uue üksuse turuvõimu suurenemine pärast tehingut võimaldaks tal kehtestada konkurentidest esmaõigusega kirjastajatele vähem soodsaid lepingutingimusi.

4.1.2. *Tõhusa konkurentsi märkimisväärne takistamine, mis tuleneb horisontaalsest mõjust kolmandate isikute kasuks turundusteenuste osutamise turule, sõltuvalt edasimüüja liigist, ning kolmandate isikute kasuks raamatute levitamise turule*

(12) Komisjoni analüüsis tehti kindlaks, et pooled on raamatute turundus- ja levitamisteenuste osutamise turgudel lähedased konkurendid ja nende ühendatud turuosa on üle 50 %. Neid turge iseloomustavad ka kõrged turule sisenemise ja laienemise tõkked ning poolte tegevuse iseloomu tõttu on nende klientide tasakaalustav mõju piiratud.

(13) Komisjoni analüüs näitas, et tehingu tagajärjel omandaks koondumisel tekkiv üksus turundus- ja levitamisteenuste osutamise turgudel Euroopa Liidu prantsuskeelses piirkonnas turgu valitseva seisundi. Kuna need turud nõuavad märkimisväärsete rahaliste ja logistiliste vahendite kaasamist, ei ole teiste konkurentide turuletulek pärast tehingut usutav. Sellest järeldub, et tekkival üksusel oleks pärast tehingut selline seisund ja turuvõim, et tema vähesed ja väiksemad konkurendid ei suudaks talle avaldada tõhusat konkurentsisurvet.

4.1.3. *Tõhusa konkurentsi märkimisväärne takistamine, mis tuleneb horisontaalsest kooskõlastamata mõjust raamatumüügi turgudele, sõltuvalt edasimüüja liigist ja asjaomasest raamatukategooriast*

(14) Komisjoni analüüs näitas, et tehing viib kokku kaks peamist turuosalist kõigis peamistes raamatukategooriates ning loob kõikidel nimetatud turgudel juhtpositsiooni või tugevdab seda. Uue üksuse turuosa on suuremal osal raamatumüügiturgudest vähemalt kaks korda suurem kui tema peamisel konkurendil.

(15) Komisjoni uurimine näitas, et paljudel praegustel konkurentidel on juba raskusi uue üksusega tõhusalt konkureerida ning tehing suurendaks seda raskust veelgi. Peale selle puudub nõudlusest tulenev piisav vastumõju. Seeläbi halveneb tekkinud üksuse klientideks olevate raamatumüüjate läbirääkimispositsioon veelgi. Raamatumüüjatel oleks väga raske äritingimuste halvenemise tõttu läbirääkimisi pidada ning tekkiv üksus saaks oma nimetusi lihtsamini peale suruda ja sundida raamatumüüjaid võtma koguste või investeeringutega seotud kohustusi, kui nad soovivad täiendavaid allahindlusi.

(16) Tehing võib seega kaasa tuua raamatumüüjatele tehtava allahindluse vähenemise ja raamatu hinnatõusu lõpptarbija jaoks.

4.2. **Ajakirjandussektor**

4.2.1. *Tõhusa konkurentsi märkimisväärne takistamine, mis tuleneb horisontaalsest kooskõlastamata mõjust seltskonnaajakirjanduse lugejate turule*

(17) Uuel tekkival üksusel oleks seltskonnaajakirjanduse lugejate turul suurem ühendatud turuosa.

(18) Seltskonnaajakirjanduse lugejate, konkureerivate ajakirjade ja ajakirjade reklaamitellijate seas tehtud turu-uuringust nähtub, et ajakirja „Paris Match“ väga lähedane konkurent seltskonnaajakirjade seas on „Gala“, võttes arvesse selle kõrgemat kvaliteeti võrreldes tavapäraste seltskonnaajakirjadega, ja ajakiri „Voici“ on lähedane konkurent. Poliitika- ja üldajakirjad on üksnes kauged konkurendid ja seda ainult ajakirja „Paris Match“ jaoks. Neid tulemusi kinnitavad komisjoni hinnaanalüüs, viimase kolme aasta levi analüüs ning poolte sisedokumendid, mis näitavad ranget ja süstemaatilist järelevalvet ajakirjade üle.

(19) Selliselt määratletud seltskonnaajakirjade turul on poolte turuosa olnud viimasel kolmel aastal [50–60] % või suurem. Tegemist on äärmiselt kontsentreeritud turuga, kus nende konkurentideks on kolm kontserni.

(20) Lisaks ajakirjade tihedale konkurentsile näitas turu-uuring, et pärast tehingut ei jääks turule piisavalt osalejaid, kes suudaksid avaldada piisavat konkurentsisurvet, et tasakaalustada pooltele kuuluvate ajakirjade omavahelist konkurentsisurvet.

(21) Seejuures näitas komisjoni tehtud turu-uuring, et seltskonnaajakirjanduse lugejate turgu iseloomustavad märkimisväärsed turule sisenemise tõkked, mis on tingitud suurtest tegevuskuludest ja vähenema kippuvast levikust.

(22) Sellega seoses näitas komisjoni analüüs, et tehing annaks tekkivale üksusele turgu valitseva seisundi ja vähendaks seltskonnaajakirjade turul märkimisväärsel määral konkurentsisurvet. Tehing võib eelkõige kaasa tuua ajakirjade müügihinna sagedasema või märgatavama tõusu, aeglustada poolte jõupingutusi parandada oma ajakirjade sisu kvaliteeti või vähendada seltskonnaajakirjade toimetamise mitmekesisust.

4.3. **Järeldus**

(23) Otsuses järeldatakse, et tehing takistaks ühinemismääruse artikli 2 lõike 3 kohaselt märkimisväärselt tõhusat konkurentsi olulisel osal siseturust.

5. **POOLTE ESITATUD KOHUSTUSED**

5.1. **Esialgsed kohustused**

(24) 15. detsembril 2022 võttis teatise esitaja kohustuse võõrandada Editis kombineeritud skeemi kaudu, mille raames jaotab Vivendi Editise väärtpaberid oma aktsionäridele mitterahalise vahedividendina, ning seejärel andis Bolloré’ kontsern (Vivendi kontrolliv aktsionär 29,46 % osalusega) oma osa Editise kapitalist kõiki pooli rahuldaval viisil üle sõltumatule kolmandale isikule.

(25) 14. veebruaril 2023 võttis teatise esitaja uue kohustuse võõrandada Editis samalaadse skeemi kaudu. Põhiaktsionärile üleantav aktsiakapital oli aga suurem kui 15. detsembri 2022. aasta kohustuste puhul, kuna selle ostjale kuuluks seega noteerimise järel 37,06 % Editise aktsiakapitalist, mis vastab 29,46 %-le, millele lisanduvad Vivendi omaaktsiad.

(26) Oma vastuväidetes leidis komisjon, et võrreldes Editise kapitali 100 % võõrandamisega sobivale ostjale oli kavandatav noteerimise ja aktsiate jaotamise protsess keerulisem, hõlmas rakendamisega seotud ohte ning tekitas ebakindlust ja riske seoses i) aktsiakapitali ostja kontrolli kestvusega, ii) Editise pikaajalise elujõulisuse ja konkurentsivõimega, iii) stiimulitega võõrandatud äritegevuse arendamiseks, iv) suutlikkusega võõrandatud äritegevuse arendamiseks ning v) võõrandatud äritegevuse ja teatise esitaja vaheliste seostega.

(27) Lisaks ei hõlmanud kavandatud kohustused seltskonnaajakirjade turgu.

(28) Seetõttu leidis komisjon, et esialgsed kohustused ei võimalda konkurentsiprobleeme täielikult lahendada.

5.1. **Läbivaadatud kohustused**

(29) 5. ja 12. aprillil 2023 esitas teatise esitaja asjaomastel turgudel avastatud konkurentsiprobleemide lahendamiseks järgmised kohustused.

5.1.1. *Editise võõrandamine*

(30) Läbivaadatud kohustused seisnevad Editise kapitali 100 % võõrandamises sobivale ostjale.

(31) Lisaks kohustub teatise esitaja mitte rakendama tehingut enne, kui ta on sõlminud Editise võõrandamise lepingu ning komisjon on ostja ja müügitingimused heaks kiitnud.

(32) Teatise esitaja kohustub ühtlasi mitte värbama aktiivselt i) kolmandast isikust kirjastajaid, kelle turunduse ja/või levitamisega tegeleb Editis, kolme aasta vältel alates Editise omandamise lõpuleviimisest ostja poolt, ii) autoreid, kes on Editisega kirjastamislepingu kaudu seotud, kolme aasta vältel alates Editise omandamise lõpuleviimisest ostja poolt, ning iii) Editise kirjastuste või toimetuste juhatajaid.

(33) Teatise esitaja võtab ühtlasi kõik vajalikud meetmed, et tema töötajad ei saaks Editisega seotud konfidentsiaalset teavet kasutada Hachette Livresi huvides.

(34) Lisaks kohustub teatise esitaja võõrandama Editise pooltest sõltumatule ostjale, kellel on finantssuutlikkus ja stiimulid äritegevuse laiendamiseks, kellel ei esine konkurentsiprobleeme ega esmapilgul nähtavaid täitmisriske ning kellel on suured kogemused kirjastamis- või meediasektoris.

5.1.2. *„Gala“ võõrandamine*

(35) Läbivaadatud kohustustest järgmine on 100 % Vivendile kuuluva tütarettevõtja Prisma Media toimetatava väljaande „Gala“ müük.

(36) Võõrandatud varad hõlmavad ajakirja „Gala“ materjali- ja paberivarusid, „Gala“ tegevusega seotud intellektuaalomandi õigusi, digivahendeid, sotsiaalvõrgustikke, aktiivsete klientide ja tasuta uudiskirja tellijate faile, 56 täistööajale taandatud töötajat ajakirjaniku või toimetaja ametikohal ning 65,6 täistööajale taandatud tugitöötajat.

(37) Võõrandatud varad hõlmavad ka teenuslepinguid, mis on sõlmitud üksnes „Gala“ kasuks. Lepingute suhtes, mis on jagatud teiste Vivendi kontserni kuuluvate ajakirjadega, sõlmitakse 12 kuuks ajutised teenuslepingud.

(38) Kohustustes on ette nähtud ka 12kuulised ajutised teenuslepingud i) „Gala“ tegevusega seotud töötajaid majutavate ruumide kohta ning ii) „Gala“ tegevusega seotud kontori- ja IT-seadmete kohta ning 18kuulised ajutised teenuslepingud operatiivteenuste osutamiseks, eelkõige tehnilise keskkonna, *back office* teenuste ja haldusvahendite ajutiseks pakkumiseks.

(39) Teatise esitaja kohustub tehingut rakendama alles pärast seda, kui teatise esitaja või võõrandamise eest vastutav volitatud isik on sõlminud „Gala“ müügilepingu ning komisjon on ostja ja müügitingimused heaks kiitnud.

(40) Lisaks kohustub teatise esitaja võõrandama „Gala“ pooltest sõltumatule ostjale, kellel on finantssuutlikkus ja stiimulid äritegevuse laiendamiseks, kellel ei esine konkurentsiprobleeme ega esmapilgul nähtavaid täitmisriske, kellel on suured kogemused trüki- ja digiajakirjanduses või trükiajakirjanduses ning kes tõendab, et tal on põhjalikud teadmised Prantsusmaa turu eripäradest ja võime sellel turul tegutseda.

5.1.3. *Hinnang pakutud kohustustele*

(41) Komisjon algatas 5. ja 13. aprillil 2023 asjaomaste turuosalistega kaks konsultatsiooni, mis hõlmasid vastavalt Editise võõrandamise ja „Gala“ võõrandamisega seotud kohustusi.

(42) Turutestide tulemused olid kirjastusturul ja seltskonnaajakirjanduse turul võetud kohustuste ulatuse, teostatavuse, konkurentsivõime ja atraktiivsuse osas üldiselt positiivsed. Nende konsultatsioonide ja lõplike kohustuste analüüsi põhjal leiab komisjon, et kavandatud kohustused on piisavad ja tõhusad, et lahendada asjaomastel turgudel tehinguga seotud probleemid.

(43) Eelkõige leiab komisjon, et Editise 100 % võõrandamise tõttu sobivale ostjale on noteerimise ja aktsiate jaotamise kaudu müümise tingimustega seotud riskid ja ebakindlus kõrvaldatud. Komisjon märgib, et kontserni Editis võõrandamine kõrvaldab peaaegu kõik poolte kirjastamistegevuse kattuvused ning võimaldab taastada Editise tehingueelse konkurentsisurve elujõulisel ja konkurentsivõimelisel viisil, põhjustamata rakendamisega seotud riske.

(44) Lisaks leiab komisjon, et ajakirja „Gala“ võõrandamise tõttu on lõplike kohustuste ulatus seltskonnaajakirjanduse turul piisav kõrvaldamaks ohtu, et tehing takistab seltskonnaajakirjanduse lugejate turul märkimisväärselt tõhusat konkurentsi. Samuti leiab komisjon, et lõplikud kohustused hõlmavad kogu materiaalset vara, immateriaalset vara, töötajaid ja lepinguid, mida on vaja „Gala“ konkurentsivõime ja elujõulisuse tagamiseks, ega kätke endas rakendamisega seotud riske.

(45) Seega järeldas komisjon oma otsuses, et teatise esitaja kavandatud kohustusi arvestades ei takista teatatud koondumine asjaomastel turgudel tõhusat konkurentsi.

6. **JÄRELDUS**

(46) Eespool toodud põhjustel järeldab komisjon, et kui pooled täidavad täielikult võetud kohustused, ei takista kavandatav koondumine märkimisväärselt tõhusat konkurentsi ei siseturul ega selle olulises osas.

(47) Sellest tulenevalt tuleks tehing tunnistada kokkusobivaks siseturuga ja EMP lepingu toimimisega vastavalt ühinemismääruse artikli 2 lõikele 2 ja artikli 8 lõikele 2 ning EMP lepingu artiklile 57 selliste tingimuste ja kohustuste alusel, mille eesmärk on tagada, et asjaomased ettevõtjad täidavad komisjoni ees võetud kohustusi.